

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17C/355/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314209674
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Host'ovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2015:2314209674.3

Rozhodnutie

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou Host'oveckou, v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., so sídlom 821 08 Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zast. Bobák, Bollová a spol., s.r.o. advokátskou kanceláriou, so sídlom 821 02 Bratislava, Dr. VI. Clementisa 10, proti odporcovi: O. E., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX P. č. XXX, t. č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou U. S., pracovníčkou tunajšieho súdu, o zaplatenie 523,92 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 314,92 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 26.1.2013 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti súd návrh zamietá.

Súd určuje, že zmluvná podmienka dohodnutá v bode 2.2 Dodatku k Zmluve o pripojení na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie - č. zmluvy: I. v znení: "Účastník si je vedomý, že vzhľadom na výšku cenového zvýhodnenia poskytovaného účastníkovi na základe tohto dodatku, by v prípade, že by účastník nedodrжал svoje záväzky uvedené v bode 2.1 Dodatku, podniku vznikla škoda. V prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.1 (najmä, no nielen, nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku mať nepretržite aktivovaný niektorý z uvedených účastníckych programov, nezotrvanie v zmluvnom vzťahu, žiadosť o ukončenie zmluvného vzťahu, atď.) je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 70,- eur, pokiaľ nie je nižšie výslovne uvedené inak. Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne podniku samotným porušením povinnosti účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany podniku (napr. odstúpením od zmluvy, alebo prerušením či obmedzením poskytovania služieb). Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude povinný účastník zaplatiť podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy podniku účastníkovi." je neprijateľná.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným Okresnému súdu Galanta dňa 22.4.2014 domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým by súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 523,92 eura s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o poskytovaní služieb GSM č. I. a I., ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné zmluvné podmienky poskytovania služieb v systéme GSM, v znení dodatku, vypožičal odporcovi mikroprocesorovú SIM kartu v počte 2 ks, ktorá odporcovi umožňuje využívať telekomunikačné služby poskytované navrhovateľom. Navrhovateľ pri uzatvorení dodatku k zmluve odpredal odporcovi za akciovú cenu 1,- euro telekomunikačné zariadenie Orange San Francisco II (pôvodná predajná cena 140,- eur). Tým, že odporca riadne a včas nezaplatil cenu

poskytnutých služieb, za obdobie 08-10/2012, porušil zmluvné povinnosti a v zmysle Dodatku k zmluve je povinný zaplatiť navrhovateľovi neuhradené služby ako aj náhradu škody spočívajúcej vo výške rozdielu predajnej ceny telekomunikačného zariadenia a akciovej ceny vo výške 139,- eur. Navrhovateľ preto pokusom o pokonávku zo dňa 11.1.2013 vyzval odporcu na zaplataenie dlžnej sumy za neuhradené služby vo výške 314,92 eura, ako aj zmluvnú pokutu/náhradu škody vo výške 209,- eur. Navrhovateľ pokusom o pokonávku súčasne odporcovi zaslal rozpis neuhradených faktúr a vyzval ho na ich úhradu do 25.1.2013.

Navrhovateľ v návrhu ďalej dôvodil, že pokiaľ ide o jeho nároky na zaplataenie zmluvnej pokuty v celkovej výške 139,- eur, v snahe predísť procesnej neistote pri posudzovaní jeho nároku z titulu zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody ustanovenia dodatku, v ktorom je dohodnutá výška zmluvnej pokuty za mobilný telefón / telekomunikačné zariadenie, boli v inom súdnom konaní označené ako neprijateľné zmluvné podmienky, a to rozsudkom Krajského súdu Prešov so sp. zn. 6Co/91/2011. V súlade s ust. § 53a Občianskeho zákonníka je tak navrhovateľ, ako aj dodávateľ služby povinný zdržať sa používania takejto podmienky. Z tohto dôvodu sa navrhovateľ týmto návrhom domáha náhrady škody, ktorá mu vznikla zo odpredané telekomunikačné zariadenie. V tejto súvislosti ďalej navrhovateľ uviedol, že uvedená zmluvná pokuta mala ako občiansko-právny inštitút v zmysle dodatku plniť funkciu paušalizovanej náhrady škody v prípade porušenia zmluvy, ktorá by navrhovateľovi prípadne mohla vzniknúť tým, že navrhovateľ si svoje povinnosti poskytnúť zvýhodnené služby a mobilný telefón za akciovú cenu splnil, avšak odporca si svoju základnú povinnosť, teda zotrvať v zmluvnom vzťahu počas doby viazanosti a riadne a včas uhrádzať svoje platné záväzky nespĺnil. Zmluvná pokuta nebola dojednaná zo strany navrhovateľa s úmyslom privodiť odporcovi nepriaznivé podmienky zmluvy, ani pre prípad, keď dôjde k porušeniu povinnosti odporcu, ani sebe zabezpečiť neprímeraný majetkový prospech. Zmluvná pokuta mala byť preventívnym a uhradzovacím nástrojom pre prípad porušenia základného zmluvného záväzku.

Navrhovateľova pohľadávka voči odporcovi teda pozostáva z neuhradených služieb vo výške 314,92 eura a náhrady škody vo výške 139,- eur, ako aj zmluvnej pokuty za paušál vo výške 70,- eur. Zároveň si navrhovateľ žalobou uplatnil aj úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti uvedenom v pokuse o pokonávku, t.j. od 26.1.2013 vo výške podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

Odporca sa k návrhu nevyjadril. Súd vo veci postupoval podľa § 115a ods. 2 O.s.p.

Ustanovenie § 101 O.s.p. ukladá účastníkovi tzv. povinnosť tvrdenia. Táto povinnosť však nie je súdom vynúiteľná. V záujme hospodárnosti a rýchlosti konania sa umožňuje súdu, aby na pojednávaní prejednal vec v neprítomnosti účastníka, za predpokladu, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný, na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie.

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, súd je povinný skúmať uzatvorenú zmluvu a chrániť práva spotrebiteľa, navyše sa jedná o návrhové konanie a navrhovateľ nesie dôkazné bremeno (bremeno tvrdenia aj bremeno dôkazu). Keďže navrhovateľ je v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou, je nutné konštatovať, že advokátska kancelária musí poznať právo a súd z tohto faktu vychádza, musí poznať, aké náležitosti musí obsahovať návrh a rovnako musí vedieť, že k návrhu je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v návrhu. Preto súd nemôže vyzývať (s poukazom na § 101, § 120 O.s.p. a dodržiavanie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti účastníkov konania) účastníka konania na preukázanie svojich tvrdení, a pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádza z toho, čo účastník v konaní preukáže a to ku dňu, kedy rozhoduje. Tu súd poukazuje aj na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihladať.

Súd vykonal dokazovanie špecifikáciou pohľadávky, Zmluvou o pripojení, Dodatkom k zmluve, faktúrami, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby, Pokusom o pokonávku a takto vykonaným dokazovaním zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Navrhovateľ podal návrh na základe skutkového stavu tak, ako bol vyššie popísaný a odôvodnený. Navrhovateľ uzatvoril s odporcom zmluvu ako s fyzickou osobou nepodnikateľom, t.j. spotrebiteľom.

Podľa § 51 OZ účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Súd vykonaným dokazovaním zistil, že navrhovateľ uzavrel s odporcom Zmluvu tak, ako to navrhovateľ popísal vo svojom návrhu. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecné zmluvné podmienky poskytovania služieb v systéme GSM.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi navrhovateľom a odporcom vznikol záväzkový právny vzťah, a to nepomenovaná zmluva v zmysle § 51 OZ. V jej rámci navrhovateľ svoje záväzky splnil, odporca povinnosť platiť cenu poskytnutých služieb neplnil. Navrhovateľovi tak v zmysle čl. 11 bod 11.14 Všeobecných zmluvných podmienok vznikol od 26.1.2013 nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške podľa zákona, t.j. podľa § 517 ods. 2 OZ.

Podľa § 43 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 písm. a/ zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, účinného v čase uzavretia oboch zmlúv, t.j. 4.5.2012, (1) Podnik má právo a) na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

(2) Podnik je povinný a) uzavrieť zmluvu o poskytovaní verejných služieb s každým záujemcom o poskytovanie verejnej služby, ak nie je dôvod na jej odmietnutie podľa odseku 1 písm. c).

Podľa § 43 ods. 12 písm. a/ a b/ cit. zák., Účastník je povinný a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb, b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry.

Súčasťou zmluvy o pripojení je aj dodatok, ktorý upravuje rovnako práva a povinnosti účastníkov zmluvy.

V zmysle čl. 2.5 dodatku k zmluve č. I., V prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti Zmluvy alebo tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 139,- eur. Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne podniku samotným porušením povinnosti účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany podniku (napr. odstúpením od zmluvy, alebo prerušením, či obmedzením poskytovania služieb v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písm. c/ tohto článku). Účastník je zároveň povinný uhradiť podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude účastník povinný zaplatiť podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy podniku účastníkovi. Zmluvná pokuta predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou cenou MT bez zľavy a jeho spotrebiteľskej ceny s DPH.

O neprijateľnosti zmluvnej podmienky ohľadne zmluvnej pokuty právoplatne rozhodol napr. Krajský súd v Prešove pod sp., zn. 6Co/91/2011. Navrhovateľ si preto zaplatenie zmluvnej pokuty v návrhu neuplatnil, táto teda nebola predmetom konania.

V predmetnej veci je nepochybné, že predmetom konania je zaplatenie faktúr za telekomunikačné služby na základe uzavretej zmluvy o pripojení a jej dodatku. Z pohľadu právnej kvalifikácie ide o zmluvu uzavretú v zmysle zákona č. 351/2011 Z.z. v znení neskorších predpisov a zároveň o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z priložených faktúr vzťahujúcich sa k zmluve je preukázané, že odporca svoju základnú povinnosť zo zmluvy, a to riadne a včas platiť za cenu poskytovaných služieb nespĺnil, preto sa v tejto časti navrhovateľ dôvodne domáhal súdnej ochrany. Za obdobie 08-10/2012 nezaplatil cenu poskytnutých služieb v celkovej výške 366,92 eura (faktúra číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 135,55 eura splatná 1.10.2012, faktúra číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 3,98 eura splatná 31.10.2012, faktúra číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 3,36 eura splatná 1.10.2012, faktúra číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 26,21 eura splatná 31.8.2012, faktúra číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 10,78 eura splatná 31.10.2012, faktúra číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 1,33 eura splatná 1.10.2012, faktúra číslo

XXXXXXXXXX na sumu 185,71 eura splatná 31.8.2012), navrhovateľ si však uplatnil len zaplatenie sumy 314,92 eura. Táto skutočnosť bola v konaní riadne preukázaná a nenamietaná. Súd preto priznal navrhovateľovi uplatnený nárok v tomto rozsahu ako nezaplatené plnenie zo zmlúv, pričom povinnosť odporcu zaplatiť cenu služieb vyplýva z čl. 2.2 a čl. 2.3 a 2.5 dodatku., ale najmä z § 43 ods. 12 písm. b/ citovaného zákona.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10c nar. vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, Ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods. 1 cit. nariadenia, účinného do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Omeškanie dlžníka je najčastejším porušením záväzku, hoci z hľadiska realizácie záväzku nejde o najzávažnejšie porušenie, a to z toho dôvodu, že ešte neznamená zmarenie záväzku. Ide tu o prípad, keď záväzok síce nebol splnený v dobe splatnosti, ale splnenie obligačnej povinnosti nie je vylúčené a predpokladá sa jej dodatočné splnenie. Je to samostatná forma nesplnenia v tom zmysle, že ide o nesplnenie dočasné. Omeškanie dlžníka sa nevzťahuje len na prípady nesplnenia záväzku včas, ale zahŕňa aj prípady, keď síce záväzok bol splnený včas, ale toto plnenie nemá náležitosti riadneho plnenia, t. j. plnenie je vadné. Na vadné plnenie sa teda hľadí ako na nesplnenie záväzku.

Odporca podľa listinných dôkazov je v omeškaní tým, že neplnil riadne a včas (dostal sa do omeškania uplynutím času plnenia); omeškanie teda spočíva v porušení záväzku vo vzťahu k času plnenia, keď deň splatnosti neuhradených služieb bol dodatočne určený na deň 25.1.2013 (pokos o pokonávku).

Navrhovateľ si pred súdom podaným návrhom uplatnil úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. (základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola určená vo výške 0,75 % p.a.), preto mu ich súd priznal v celej uplatnenej výške, t.j. 8,75 % p.a.

Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

V zmysle čl. 3. bod 3.7 Dodatku k zmluve o pripojení č. I. účastník vyhlasuje, že si je vedomý, že mobilný telefón / zariadenie mu je predávaný za cenu uvedenú v čl. 1. bode 1.2 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou, trhovou cenou mobilného telefónu a v zmysle tohto dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM- karty v zmysle ustanovení tohto dodatku po dobu dohodnutú v tomto dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v čl. II. bode 2.2 , 2.3 alebo 2.4), vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny mobilného telefónu, ako aj na prípadný obsah prílohy č. I. Dodatku by spôsobilo, že podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny mobilného telefónu).

Pokiaľ si navrhovateľ svojím návrhom uplatnil aj právo na zaplatenie sumy 139,- eur ako náhradu skutočnej škody vzniknutej mu porušením povinností odporcu uvedených v uzatvorenej zmluve, je potrebné uviesť, že v zmysle platnej právnej úpravy, najmä ust. § 420 ods.1 Občianskeho zákonníka, základnými predpokladmi vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu sú porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie. Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnutné kumulatívne splnenie vyššie uvedených 4 predpokladov. Pri neexistencii čo i len jedného z nich, zodpovednosť za škodu nie je daná. Pod pojmom škody treba rozumieť ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Rozoznávame skutočnú škodu a ušlý zisk. Pod skutočnou škodou treba rozumieť zmenšenie majetku poškodeného, príp. náklady potrebné na to, aby sa dosiahol predchádzajúci stav. Pod ušlým ziskom treba rozumieť to, čo by poškodený mohol získať,

nebyť vzniku škody. Príčinná súvislosť, ako jedna zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu znamená, že medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku, pričom treba mať na zreteli, že ak majú byť splnené podmienky zodpovednosti, protiprávny úkon musí byť následkom aspoň jednej z hlavných príčin a okrem toho vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný a nie sprostredkovaný. Existencia príčinnej súvislosti musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaná a nemožno ju len predpokladať. V tejto súvislosti je potom ďalej potrebné uviesť, že navrhovateľ napriek poučeniu zo strany súdu podľa ust. § 120 ods. 4 O.s.p. (o povinnosti účastníka konania predložiť, alebo označiť všetky dôkazy najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie vo veci), neunesol dôkazné bremeno, keďže vyhodnotenie dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, neumožňovalo súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdení navrhovateľa, že by mu protiprávnym konaním odporcu vznikla škoda vo výške 139,- eur, ani o tom, že by tieto jeho tvrdenia boli nepravdivé. Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že uvedená škoda predstavuje rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu/telekomunikačného zariadenia a jeho akciovou cenou, je potrebné uviesť, že navrhovateľ žiadnym spôsobom súdu nepreukázal, aká bola tržná cena odporcovi predaného mobilného telefónu v čase uzatvorenia Dodatku k zmluve o pripojení. Do súdneho spisu priložil len výpis z jeho internetovej stránky vypovedajúci o cene, za ktorú on samotný tieto telefóny ponúkal na predaj. Takýto interný výtlačok navrhovateľa, na ktorom sú uvedené iba jeho vlastné údaje o týkajúcej sa jeho zmluvného vzťahu s odporcom, súd nepovažoval za dostatočný objektívny dôkaz spôsobilý preukázať skutočnú trhovú cenu mobilného telefónu v čase uzavretia dodatku k zmluve o pripojení. Avšak ani preukázanie tejto skutočnosti by bez ďalšieho neumožňovalo súdu dospieť k záveru, že rozdiel tržnej ceny telefónu (prípadne jeho nákupnej ceny, za ktorú ho v tom čase nadobudol samotný navrhovateľ) a jeho predajnej ceny dohodnutej zmluvnými stranami, by bolo škodou na strane navrhovateľa, ktorý sa v rámci svojej obchodnej taktiky rozhodol odpredať odporcovi sporné zariadenie za zníženú - akciovou cenu. Rozdiel medzi skutočnou a akciovou cenou mobilného telefónu je výsledkom konsenzu zmluvných strán a nemôže byť zo strany navrhovateľa reparaovaný prehodením jeho rozhodnutia, ak sa nesplnia jeho očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu s odporcom vkladal. K protiprávnemu zmenšeniu majetku navrhovateľa tak nedošlo, pretože tento za mobilný telefón obdržal dojednanú kúpnu cenu. Okrem toho navrhovateľ nepreukázal príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním alebo opomenutím odporcu (spočívajúcim podľa tvrdení navrhovateľa v porušení povinnosti odporcom platiť za poskytnuté telekomunikačné služby odplatu riadne a včas) a vznikom škody na strane navrhovateľa. Ako bolo vyššie uvedené, vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný a musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaný. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v prípade, že navrhovateľ chce byť v spore úspešný, nezabavuje ho povinnosti preukázať príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním alebo opomenutím odporcu. Takúto príčinnú súvislosť nezakladá ani prehlásenie odporcu, uvedené v čl. 3. bod 3.7 Dodatku k zmluve o pripojení. Pre poriadok je ďalej potrebné uviesť, že zo zmluvy a dodatku, ani zo Všeobecných podmienok, nevyplýva povinnosť odporcu doplatiť navrhovateľovi poskytnutú zľavu z ceny mobilného telefónu/ telekomunikačného zariadenia v prípade, že odporca poruší povinnosti, ktoré mu z dodatku vyplývajú. Poskytnutie zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu/ telekomunikačného zariadenia zo strany navrhovateľa nebolo v kúpnej zmluve obsiahnutej v dodatku ku zmluve o pripojení ani viazané na splnenie žiadnej rozvázovacej podmienky.

Z týchto dôvodov potom súd návrh navrhovateľa na náhradu škody voči odporcovi v rozsahu 139,- eur, ako rozdielu medzi údajne tržnou cenou predaného mobilného telefónu / zariadenia a jeho predajnou cenou odporcovi, zamietol ako nedôvodný.

Tretím výrokom súd určil, že zmluvná podmienka dohodnutá v bode 2.2 Dodatku k Zmluve o pripojení na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie - č. zmluvy: A6292264 je neprijateľná. Súd vychádzal pri posúdení neprijateľnosti zmluvnej podmienky z nasledovného:

Podľa R 36/2013 (Uznesenie NS SR 5MCdo/20/2009) Zmluvu o pripojení (§ 43 zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách, resp. § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických telekomunikáciách), ktorou sa podnik zaviazal fyzickej osobe, ktorá nie je podnikateľom, poskytovať alebo sprístupniť verejnú telekomunikačnú službu, treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 52 až 54 OZ. Ustanovenia všeobecných podmienok prijatých podnikom, ktoré sa na základe prejavov vôle oboch zmluvných strán stali súčasťou tejto spotrebiteľskej zmluvy a v neprospech

spotrebiteľa sa odchyľili od právnej úpravy danej Občianskym zákonníkom, sú neprijateľné podmienky danej spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k/, ods. 5 OZ, účinného k 4.5.2012, (1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. (2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. (4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. (5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Preto treba aspoň rámcovo vymedziť, ktoré, resp. aké podmienky v spotrebiteľských zmluvách sa považujú za neprijateľné, pričom dôsledkom je to, že sú zo zákona neplatné. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

V ustanovení § 53 OZ je obsiahnutá úprava neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Ide o také podmienky, s ktorými sa spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah. V odseku 1 zákonodarca vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ak by zmluva obsahovala ustanovenia spôsobujúce nerovnováhu v právach a povinnostiach, ale v neprospech dodávateľa, takáto podmienka by v zmysle tejto právnej úpravy nebola neplatná. Čo treba rozumieť "značnou nerovnováhou", možno vydedukovať z úpravy neprijateľných podmienok upravených v odseku 4. Za značnú nerovnováhu treba vždy považovať také právne postavenie spotrebiteľa, ktoré mu nedovoľuje alebo značne obmedzuje uplatňovanie nárokov, ktorými sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, resp. nápravy už prijatého plnenia (vrátane uplatnenia nárokov vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady, omeškanie či škodu), alebo ktoré sa týkali možnosti odstúpenia od zmluvy.

Ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa vzťahuje iba na tie spotrebiteľské zmluvy, pri uzavieraní ktorých spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah, teda ktoré sú vopred pripravené, naformulované. Pri iných spotrebiteľských zmluvách, kde sa dojednávajú podmienky individuálne, sa ich neprijateľnosti nemožno dovolávať.

V prípade, ak boli podmienky dojednané individuálne (v spotrebiteľských zmluvách v širšom zmysle), tak sa na ne režim uvedený v tomto ustanovení, okrem odseku 4 písm. a), nevzťahuje. V odsekoch 2 a 3 sa spresňuje, ktoré podmienky, ak boli individuálne dojednané, sa za neprijateľné nepovažujú. V prípade pochybností či sporu musí dodávateľ preukázať, že zmluvné podmienky boli dohodnuté individuálne. Ak to nepreukáže, platí, že neboli individuálne dojednané.

V odseku 4 je zakotvený exemplifikatívny výpočet neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách. Novelou (zákonom č. 568/2007 Z.z.) bol ich výpočet spresnený a doplnený [písm. a) až r)], a to na základe smernice č. 93/13/ES.

Pojmom "neprijateľná podmienka" treba rozumieť "neprijateľné dojednanie" (ktoré tvorí obsah zmluvy), keďže tu nejde o podmienku v právnom úkone v zmysle § 36, na ktorú možno viazať vznik, zmenu alebo zánik práv či povinností.

V odseku 5 sa ustanovuje, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Z formulácie § 53 ods. 5 nevyplýva, že v dôsledku neplatnosti jednej zo zmluvných podmienok

by mala automaticky nastať neplatnosť celej zmluvy. Spotrebiteľ sa s úspechom bude môcť domáhať voči dodávateľovi neplatnosti určitej podmienky a v súvislosti s tým aj toho, v uplatnení čoho mu táto podmienka bránila.

Zmluvná podmienka dohodnutá v bode 2.2 Dodatku k Zmluve o pripojení na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie - č. zmluvy: I. v znení: "Účastník si je vedomý, že vzhľadom na výšku cenového zvýhodnenia poskytovaného účastníkovi na základe tohto dodatku, by v prípade, že by účastník nedodrжал svoje záväzky uvedené v bode 2.1 Dodatku, podniku vznikla škoda. V prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.1 (najmä, no nielen, nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku mať nepretržite aktívovaný niektorý z uvedených účastníckych programov, nezotrvanie v zmluvnom vzťahu, žiadosť o ukončenie zmluvného vzťahu, atď.) je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 70,- eur, pokiaľ nie je nižšie výslovne uvedené inak. Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne podniku samotným porušením povinností účastníka, a to v okamihu porušenia povinností účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany podniku (napr. odstúpením od zmluvy, alebo prerušením či obmedzením poskytovania služieb). Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude povinný účastník zaplatiť podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy podniku účastníkovi."

Uvedená zmluvná podmienka spôsobuje nerovnováhu v postavení dodávateľa a spotrebiteľa v tom, že neberie do úvahy, že rovnako aj dodávateľ môže porušiť zmluvné povinnosti (napr. prestane poskytovať zvolenú službu), pričom však dodávateľ nie je nijako sankcionovaný, čím dochádza k diskriminácii spotrebiteľa. Nie je prípustné, aby jedna strana bola sankcionovaná a druhá nie. Navyše nie je zrejmé, aká škoda môže vzniknúť podniku, čím je daný nekontrolovateľný postup podniku pri uplatnení zmluvnej pokuty a vypočítaní jej výšky. Takéto nerovné postavenie účastníkov zmluvného vzťahu nemôže požívať právnu ochranu a to aj s prihliadnutím k tomu, že tu nie je zohľadnený napríklad aj čas, kedy dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti a akej povinnosti (použitie skratky atď.) a aké následky bude mať porušenie pre podnik. Preto určenie zmluvnej pokuty jednotnou sumou bez zohľadnenia mnohých ďalších faktorov (čas porušenia, následky porušenia, výška škody, ak vznikne) môže viesť k záveru, že takto určená výška (70,- eur) bude neprimerane vysoká k vzniknutej škode.

Zo žiadnych z ustanovení Občianskeho zákonníka, ale ani z ustanovení Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., či Zákona o spotrebiteľských úveroch č.258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv nie je možné vyvodiť, že by v spotrebiteľských zmluvách zmluvné strany neboli oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom. Jedinou podmienkou platnosti je primeranosť tejto sankcie v porovnaní so závažnosťou nesplnenia záväzku spotrebiteľom.

Pojem „neprimerane vysoká zmluvná pokuta“ obsahuje s účinnosťou od 1. 1. 2008 nielen § 301 Obchodného zákonníka, ale aj ust. § 545a Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k úprave stanovenej v § 54 ods. 1 vetá prvá Občianskeho zákonníka nesmú sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou odchyliť od úpravy uvedenej v Občianskom zákonníku v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná pokuta je peňažitá čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, a to bez ohľadu na to, či porušením povinností vznikla veriteľovi škoda. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Pokiaľ má vymáhaná sankcia charakter zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve, je treba rozlišovať medzi neplatnosťou zmluvného dojednania o zmluvnej pokute podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a jej neplatnosťou ako neprimeranej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka pre „neprimerane vysokú sumu“ sankcie. Zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve môže byť neplatná ako neprimeraná zmluvná podmienka napriek tomu, že v prípade nespotrebiteľskej zmluvy by jej dojednanie bolo v súlade s dobrými mravmi. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie. V spotrebiteľských zmluvách však môže byť dôvodom pre absolútnu neplatnosť zmluvného dojednania o zmluvnej pokute aj neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky v prípade, že požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka). Súd je toho názoru, že pokiaľ má byť sankciou preskúmanou podľa uvedeného ustanovenia zmluvná pokuta, neobmedzuje sa súd len na preskúmanie toho, či jej výška zodpovedá uhradzovanej - reparačnej funkcii, ale aj funkcii sankčnej.

Vyplýva to aj z formulácie tohto ustanovenia, ktoré sa vzťahuje aj na zaplatenie „neprimerane vysokých súm ako sankcie“. Zmluvnú pokutu možno považovať za primerane vysokú sankciu, pokiaľ neprimerane neprekračuje tak výšku zabezpečovanej sumy (uhradzovacia funkcia), ako aj súhrn prípadných škôd, ktoré možno v konkrétnom prípade očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti (sankčná funkcia). Znamená to, že súd môže označiť takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľné len vtedy, keď výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby nedošlo k zániku zmluvy. Ak je zmluvná pokuta primeraná v čase uzavretia zmluvy, nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti účastníkom zmluvy postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dohody o zmluvnej pokute bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy k tomu došlo. V tejto súvislosti je treba poukázať aj na čl. 4 ods. 1 Smernice Rady (ES) 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. V podstate rovnaký obsah má ust. § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. 3. 2010. Podľa neho pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvných podmienok sa nemá prihliadať len na samotný text zmluvy a všeobecných obchodných podmienok dodávateľa, ale aj na širšie súvislosti, ktoré charakterizujú samotné dojednanie spotrebiteľskej zmluvy a na obsah ostatných podmienok zmluvy. Pre záver o neprimeranosti (nekalosti) zmluvnej podmienky upravujúcej sankciu za nesplnenie záväzku spotrebiteľom nestačí len záver o tom, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná. Je vylúčené urobiť záver o neprimerane vysokej sankcii len po porovnaní s jednou z viacerých skutočností, za existencie ktorých bola zmluva uzavretá, a to v závislosti od času prípadného porušenia zmluvnej povinnosti v priebehu doby viazanosti spotrebiteľa.

Ak výška dojednanej zmluvnej pokuty v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy je primeraná výške zabezpečovanej sumy (napr. kúpna cena poskytnutého technického vybavenia), ako aj výške zodpovedajúcej súhrnu prípadných škôd, ktoré možno očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti (napr. úhrn minimálnych náhrad zo zmluvy o pripojení za celé obdobie viazanosti, ktorý nebol zaplatený), nie sú splnené podmienky pre záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k/, ods. 5 Občianskeho zákonníka v teraz platnom znení.

Keďže z takto koncipovanej zmluvnej pokuty, v akom znení ju súd vyhlásil za neprijateľnú, súd nemôže jednoznačne urobiť záver o jej prijateľnosti vo vzťahu k porušeniu záväzku, vo všetkých vzájomných súvislostiach uvedených vyššie ju súd musel potom vyhlásiť za neprijateľnú, nakoľko je dojednaná veľmi všeobecne, nezohľadňuje skutočnosti uvedené vyššie a tak dáva priestor na špekulatívne jej uplatnenie na úkor práva spotrebiteľa.

Vzhľadom k tomu aj v tejto časti (70,- eur s príslušenstvom) súd návrh potom zamietol.

O trovách konania súd rozhodol súd v súlade s ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V danom prípade je pomer úspechu a neúspechu (a to aj vzhľadom na charakter spotrebiteľského vzťahu a postavenie účastníkov v záväzkovom vzťahu) takmer rovnaký (úspech navrhovateľa 48,30 %, úspech odporcu 51,70 % počítaný zo žalovanej istiny - 523,92 eura a úrokov z omeškania do dňa rozhodnutia súdu - 128,11 eura), pričom súd je toho názoru, že takéto rozhodnutie o trovách konania je, vzhľadom na dominantnejšie postavenie navrhovateľa na trhu, spravodlivé.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku možno podať odvolanie a to do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, písomne alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť). Odvolanie treba predložiť

s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.;
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci;
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností;
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam;
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.);
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.